

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

6.6.2012

B7-0285/2012

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Sudaani ja Lõuna-Sudaani vaheline olukord
(2012/2659(RSP))

Charles Goerens, Ivo Vajgl, Olle Schmidt, Louis Michel
fraktsiooni ALDE nimel

RE\904547ET.doc

PE489.315v01-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

Euroopa Parlamendi resolutsioon Sudaani ja Lõuna-Sudaani vahelise olukorra kohta (2012/2659(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Sudaani kohta,
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu 2. mai 2012. aasta resolutsiooni 2046 (2012) Sudaani ja Lõuna-Sudaani kohta,
- võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi Catherine Ashton avaldust, milles väljendatakse heameelt ÜRO Julgeolekunõukogu 2. mai 2012. aasta resolutsiooni 2046 (2012) üle,
- võttes arvesse Sudaani ja Lõuna-Sudaani poolt 10. veebruaril 2012. aastal allkirjastatud vastastikuse mõistmise memorandumit mittekallaletungi ja koostöö kohta,
- võttes arvesse ELi kõrge esindaja Catherine Ashton pressiesindaja 28. märtsi 2012. aasta ja 11. aprilli 2012. aasta avaldusi Sudaani ja Lõuna-Sudaani vahelise piiritüli tõttu tekkinud relvastatud kokkupõrgete kohta,
- võttes arvesse Aafrika Liidu 17. aprilli 2012. aasta avaldust, milles kutsuti Sudaani ja Lõuna-Sudaani üles tegutsema vastutustundlikult ning võtma kuulda Aafrika Liidu ja rahvusvahelise kogukonna üleskutseid kahe riigi vahelise konflikti viivitamatuks lõpetamiseks,
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri pressiesindaja Sudaani ja Lõuna-Sudaani olukorda käsitlevat 16. aprilli 2012. aasta avaldust, milles väljendatakse suur muret kahe riigi vahelise jätkuva vaenutegevuse ning süütutele tsiviilisikutele kaasnevate tagajärgede pärast,
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri Ban Ki-mooni 19. aprilli 2012. aasta avaldust, milles nõutakse, et Sudaan ja Lõuna-Sudaan lõpetaksid vaenutegevuse ning väldiksid uut sattumist konflikti, mis on kahe aastakümne jooksul nõudnud juba miljoneid inimesi,
- võttes arvesse Sudaani ja Lõuna-Sudaani puudutavaid nõukogu (välissuhete nõukogu 3159. istung) 23. aprilli 2012. aasta järeldusi, milles EL väljendab suurt muret Sudaani ja Lõuna-Sudaani vahelise konflikti teravnemise pärast,
- võttes arvesse Sudaani ja Lõuna-Sudaani tegevuskava, mis on esitatud Aafrika Liidu rahu- ja julgeolekunõukogu 24. aprilli kommünikees ja mida EL täielikult toetab,
- võttes arvesse AKV–ELi parlamentaarse ühisassamblee kaaspresidentide 30. mai 2012. aasta avaldust olukorra kohta Sudaanis ja Lõuna-Sudaanis,
- võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,

- A. arvestades, et Sudaani ja Lõuna-Sudaani vaheliste pingete teravnemine on viinud need kaks riiki viimasel ajal sõja äärele;
  - B. arvestades, et korduvad piiriülesed vägivallaaktid Sudaani ja Lõuna-Sudaani vahel (kaasa arvatud vägede liikumine, Hegligi vallutamine ja okupeerimine, kolmandate osapoolte jõudude toetamine, üksteise mässuliste toetamine ning Sudaani relvajõudude (SAF) ja Sudaani rahvavabastusarmee vaheline sõjategevus) on muutnud konflikti täieulatuslikuks vastasseisuks;
  - C. arvestades, et Sudaani ja Lõuna-Sudaani vahel toimuv sõjategevus ning jätkuv sõjategevus Sudaanis asuvates Lõuna-Kordofani ja Sinise Niiluse provintsidest on tekitanud tõsise humanitaarolukorra;
  - D. arvestades, et praegust kriisi on märkimisväärselt süvendanud asjaolu, et nende kahe riigi vahel puudub kokkulepe üleminekuaja majandusliku korra ja muu hulgas ka naftavarude kasutamise üle, mistõttu on Hartum võtnud üle lõuna naftamaardlad ja Lõuna-Sudaan on otsustanud naftatootmise lõpetada;
  - E. arvestades, et 29. juunil 2011. aastal sõlmiti Sudaani valitsuse ja Lõuna-Sudaani valitsuse vahel kokkulepe piirijulgeoleku ning ühise poliitilise ja julgeolekumehhanismi küsimuses, mis sisaldab ka kohustust luua turvaline demilitariseeritud piiritsoon, ning 30. juulil 2011. aastal sõlmiti Sudaani valitsuse ja Lõuna-Sudaani valitsuse vahel kokkulepe piirikontrolli toetusmissiooni kohta;
  - F. arvestades, et Lõuna-Sudaan on teatanud oma vägede viivitamatust väljaviimisest Abyei piirkonnast vastavalt Sudaani ja Lõuna-Sudaani vahelisele 20. juuni 2011. aasta kokkuleppele;
  - G. arvestades, et aastakümneid kestnud vastastikune usaldamatus takistab kummalgi poolel võtta samme olukorra eskaleerumise peatamiseks ja tõsiseltvõetavate läbirääkimiste alustamiseks;
  - H. arvestades, et EL toetab igati rahvusvahelisi jõupingutusi, millega püütakse lõpetada Joseph Kony ja Issanda Vastupanuarmee (LRA) pikaajaline hirmukampaania ning LRA tegevuse tõttu kannatanud inimesi aidata;
1. kutsub Sudaani ja Lõuna-Sudaani üles konflikti lõpetama ja näitama poliitilist tahet lahendada järelejäänud eraldumisjärgsed erimeelsused vastavalt ÜRO Julgeolekunõukogu 2. mai 2012. aasta resolutsioonis 2046 (2012) kinnitatud tegevuskavale;
  2. peab tervitatavaks asjaolu, et Sudaan ja Lõuna-Sudaan on mõlemad nõustunud tegevuskavaga ja kinnitanud oma kohustust lõpetada viivitamata vaenutegevus, ning peab seda esimeseks oluliseks sammuks õiges suunas;
  3. nõuab tungivalt, et Sudaan ja Lõuna-Sudaan näitaksid üles poliitilist ja tegelikku tahet saavutada rahu, ning võtaksid sel eesmärgil ühise poliitilise ja julgeolekumehhanismi raames ette asjakohased läbirääkimised mõlema poole julgeolekuprobleemide lahendamiseks, alustades varem sõlmitud kokkulepete (muu hulgas 30. juuli 2011. aasta kokkulepe piirikontrolli toetusmissiooni kohta) kohaselt kõikide relvajõudude

tingimusteta viimisest üle piiri oma territooriumile;

4. väljendab heameelt Aafrika Liidu ja Thabo Mbeki vahendajarolli üle otseste läbirääkimiste eelseisvas jätkumises;
5. nõuab, et mõlemad pooled võtaksid viivitamata kasutusele ühise piirikontrolli- ja seiremehhanismi ning saadaksid rahvusvahelised vaatlejad ja muu kohapealse personali nõuete täitmist jälgima ja tagama;
6. kutsub Sudaani ja Lõuna-Sudaani üles rakendama 20. juuni 2011. aasta kokkuleppe (Abyei piirkonna ajutise julgeoleku- ja halduskorra kohta) seni veel täitmata aspekte, eelkõige kõikide Sudaani ja Lõuna-Sudaani relvajõudude Abyei piirkonnast väljaviimise osas; tunneb heameelt Lõuna-Sudaani lubaduse üle viia oma väed viivitamatult Abyei piirkonnast välja ja kutsub Sudaani valitsust tegema sama;
7. väljendab heameelt asjaolu üle, et Lõuna-Sudaan on oma väed Hegligist välja viinud, ning nõuab, et Sudaani relvajõud lõpetaksid viivitamatult õhurünnakud Lõuna-Sudaani vastu;
8. kutsub Sudaani ja Lõuna-Sudaani üles lõpetama teise osapoole vastu mässavate rühmituste toetamist ja varjamist;
9. toonitab oma pühendumist sellele, et Sudaanist ja Lõuna-Sudaanist saaks kaks majanduslikult heal järjel riiki, kes eksisteerivad üksteise kõrval ning kus valitseb rahu, turvalisus ja stabiilsus; rõhutab, kui oluline on saavutada vastastikune usaldus, usaldusväärsus ning pikaajalist stabiilsust ja majanduslikku arengut soosiv õhkkond;
10. mõistab rahvusvahelise humanitaarõiguse ja inimõiguste rikkumisena teravalt hukka kõik tsiviilisikute vastu toime pandud vägivaldaaktid;
11. kutsub kõiki osapooli üles edendama ja kaitsma inimõigusi, sh naiste ja haavatavatesse elanikkonnarühmadesse kuuluvate isikute õigusi, et täita endale rahvusvahelise õiguse (sh rahvusvahelise humanitaarõiguse ja inimõigusi käsitleva rahvusvahelise õiguse) raames võetud kohustused, ning nõuab nimetatud õiguse tõsiste rikkujate, sh seksuaalse vägivalda toimepanijate vastutuselevõtmist;
12. nõuab tungivalt, et Sudaan ja Lõuna-Sudaan võimaldaksid humanitaarabitöötajatele juurdepääsu konfliktipiirkondades kannatavatele inimestele ning tagaksid kooskõlas rahvusvahelise õiguse ja inimõigusi käsitleva rahvusvahelise õigusega ÜROle ja muudele humanitaarabitöötajatele turvalise, takistamatu ja viivitamatu juurdepääsu, samuti varustuse ja vahendite kohaletoimetamise, et võimaldada humanitaarabitöötajatel tõhusalt aidata konfliktis kannatada saanud tsiviilisikuid;
13. nõuab, et mõlemad pooled lõpetaksid provotseerivad sõnavõttud ja vaenuliku propaganda, mis põhjustavad teise poole süüdistamist, ksenofoobiat ja vägivaldaohtu; kutsub mõlema riigi valitsust üles võtma täit vastutust teise riigi kodanike kaitsmise eest vastavalt rahvusvahelistele põhimõtetele, mis on kooskõlas 2012. aasta märtsis parafeeritud teise riigi kodanike olukorda ja muid asjakohaseid küsimusi käsitleva raamlepinguga;
14. nõuab erapooletu teabekogumissiooni korraldamist, et hinnata Hegligis ja selle

ümbruses tekitatud majanduslikku ja humanitaarkahju, sealhulgas naftarajatistele ja muule keskse tähtsusega infrastruktuurile põhjustatud kahju;

15. rõhutab, et konflikti Lõuna-Kordofanis ja Sinise Niiluse piirkonnas ei saa sõjaliselt lahendada, ning toonitab pakilist vajadust läbirääkimiste teel leitud poliitilise lahenduse järele, mis tugineks ühtsuse ja mitmekesisuse austamisel;
16. nõuab tungivalt, et Sudaan ja Lõuna-Sudaan jõuaksid kokkuleppele üleminekuaja lahendamata majandusliku korra suhtes, muu hulgas ka naftavarude kasutamise osas; kordab, et piirkonnas rahu ja stabiilsuse saavutamise eeltingimuseks on piiristamise küsimuse lahendamine;
17. on veendunud, et piirkonna pikaajalise stabiilsuse huvides on vaja luua uus ühtne, laiaulatuslik ja rahvusvaheline strateegia, milles oleks oma roll täita ka ELil ja muudel ülemaailmsel ja piirkondlikel osalejatel ning milles keskendutaks lisaks põhja-lõuna teemadele ning Lõuna-Kordofani ja Sinise Niiluse piirkonna olukorrale ka kauaoodatud reformidele Sudaanis ja demokraatlike reformide tugevdamisele Lõuna-Sudaanis; kutsub asepresidenti ja kõrget esindajat ning komisjoni üles valmidusele pakkuda vajalikku abi juhul, kui võimul olev Sudaani Rahvuslik Kongressipartei (NCP) nõustub alustama vaba ja takistamatut rahvuslikku dialoogi kõigi poolt aktsepteeritava kaasava konstitutsioonilise korra loomiseks ning võtab tõsiseltvõetavaid meetmeid, et lõpetada Darfuris, Lõuna-Kordofanis ja Sinise Niiluse piirkonnas valitsev karistatus;
18. kutsub komisjoni, ELi liikmesriike ja rahvusvahelist üldsust täitma oma lubadust eraldada sellele piirkonnale raha, tänu millele oleks eelkõige võimalik leevendada suuri toiduabi-, ajutise peavarju ja kaitseprobleeme; nõuab, et suurt tähelepanu pöörataks toiduga kindlustatusele ja et olukorra halvenemisel võetaks vastavaid meetmeid; kinnitab veelkord, et austab täielikult iseseisvusreferendumi tulemust kui Lõuna-Sudaani rahva demokraatliku tahte väljendust;
19. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile, ELi liikmesriikide riigipeadele, valitsusjuhtidele ja parlamentidele, Sudaani ja Lõuna-Sudaani valitsusele ja parlamendile, ÜRO peasekretärile, Araabia Liiga riikide riigipeadele ja valitsusjuhtidele ning Aafrika Liidu institutsioonidele.